

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága
mint felülvizsgálati bíróság
Pfv.III.21.112/2010/4.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Somogyi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr.Somogyi Orsolya ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr.Szentkirályi József ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Bíróság 64.P.23.158/2008. szám alatt folyamatban volt és a Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.636/2009/3. számú ítéletével befejezett perében a felperes 22. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 20.000 (Húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és az államnak külön felhívásra térítsen meg 108.000 (Egyszáznyolcezer) forint felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2006. november 18-án közlekedési balesetet szenvedett, a károkozó gépkocsi üzembentartója ismeretlen. A felperesnek három bordája, bal karja, mindkét combcsontja, jobb térde és jobb bokája eltört, testszerte hámsérüléseket és zúzódásokat szenvedett el. Nála a baleset miatt maradandó fogyatékoság alakult ki, a munkaképesség-csökkenésének mértéke 50%-os, a kialakult állapota a mindennapi élettevékenységét közepes fokban korlátozza, járáshoz segédeszköz igénybevétele szükséges, közepes és nehéz fizikai munka végzésére nem képes.

A felperes módosított keresetében a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes a követelés jogalapját elismerte, vitatta az egyes kárigények összegszerűségét.

Az elsőfokú bíróság a keresetnek részben helyt adó kiegészített ítéletével az alperest - többek között - 3.800.000 forint és ennek 2006. november 18-tól járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte. Az ítélete indokolásában megállapította, hogy a nem vagyoni hátrányok kiegyenlítésére a felperes által követelt 3.800.000 forint összeg - az alperes peren kívül már 3.000.000 forintot kifizetett - nem eltűlzott, mert a felperes életvitele a baleset következtében jelentősen elnehezült.

Az alperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását, többek között a nem vagyoni kártérítésnek elsődlegesen az ítélethozatalkori értéken 3.000.000 forintra, másodlagosan a károkozás idején számított értéken 2.000.000 forintra történő leszállítását kérte, és kérte az önként teljesített nem vagyoni kártérítés összege után a kamatfizetés mellőzését.

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és - egyebek mellett - a nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 forintra leszállította, kötelezte a felperest részperkölség és kereseti, valamint fellebbezési illeték megfizetésére. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nincs lehetőség a nem vagyoni kárpótlás mértékének az elbíráláskori ár- és értékviszonyok alapulvételével történő megállapítására, mert erre csak kivételesen, a károsult érdekében kerülhet sor, ha a kár bekövetkezése és a kártérítési igény elbírálása között eltelt hosszabb időre figyelemmel az ár- és értékviszonyokban jelentős változások következtek be. Kizárólag a károsult érdekében van lehetőség az elbíráláskori ár- és értékviszonyok alapulvételére, ez a lehetőség azonban nem áll fenn annak érdekében, hogy a kárért felelős személyt a kamatfizetés alól mentesítse. Az adott perben a károkozás és elbírálás közötti időszakban az ár- és értékviszonyokban nem következett be olyan mértékű változás, amely akár a felperes érdekében is okot szolgáltatott volna a károkozáskori értékviszonyok figyelmen kívül hagyására. Egyetértett az alperes fellebbezésével abban, hogy a felperest a balesettel összefüggésben ért nem vagyoni hátrányokkal inkább az általa megjelölt, károkozáskori értéken számolt 5.000.000 forintos nem vagyoni kárpótlás áll arányban, arra is tekintettel, hogy ez az összeg jobban közelít a felpereséhez hasonló sérülések miatt egyéb perekben megállapított nem vagyoni kárpótlás mértékéhez, ezért a nem vagyoni kárpótlás összegét - a fellebbezés korlátaira is figyelemmel - 2.000.000 forintra leszállította.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és abban az elsőfokú ítéletnek megfelelő megváltoztatását továbbá az alperes perkölség fizetésére kötelezését, valamint a felperest illeték megfizetésére kötelező rendelkezés mellőzését kérte. Hivatkozott arra, hogy jogszabálysértően szállította le a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét, a jogerős

ítélet sérti a Pp. 206. §-ának (1), a 355. §-ának (1) és (4) bekezdésének rendelkezéseit. Az elsőfokú bíróság a tényállást a lefolytatott bizonyításra figyelemmel helyesen állapította meg, a bizonyítékokat a maguk összességében és egyedileg értékelte; ugyanakkor a másodfokú bíróság éppen az egyedi életkörülmények vizsgálatát jogszabálysértően mellőzte. A balesetkori értékviszonyok mellett az elsőfokú bíróság által megállapított további 3.800.000 forint nem vagyoni kártérítés a helytálló, mert ez szükséges a felperest ért hátrányok kiküszöböléséhez, míg a másodfokú bíróság nem jól értékelte a felperes egyéni körülményeit, amikor a más hasonló perekben megállapított nem vagyoni kárpótlás mértékéhez igazította annak megítélt összegét.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet támadott részének a hatályban tartását kérte. Hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által feltárt tényekből eltérő következtetésre jutott a bizonyítékok mérlegelésének az eredményeként, amelyet a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésének megfelelően helyesen végzett el. A mérlegelés során nem értékelt kirívóan okszerűtlenül, abban helytelen következtetés nincs, ezért a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére nem kerülhet sor.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes helytállási kötelezettsége a perben nem volt vitás. A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletet a nem vagyoni kártérítés összegének leszállítása miatt támadta.

A Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése alapján a felperes jogosan igényelhet olyan összegű kárpótlást, amely a nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges. Az erre irányuló kereseti kérelem esetén a bíróságnak vizsgálnia kell, hogy a felperes személyiségének testi és lelki életminőségében milyen hátrányos változások következtek be, mert a nem vagyoni kártérítésre irányuló követelés alapja [Ptk. 355. § (1) bekezdés] a személyhez fűződő jogsértés. A nem vagyoni kárpótlásnál a bíróságnak abból kellett kiindulnia, hogy annak alapvető funkciója a személyi sérelem, az immateriális hátrány kompenzálása a vagyoni kárpótlás eszközeivel. Ebből következően a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy sérültek-e a károsult személyhez fűződő jogai, és ha igen, a személyi sérelem súlyát, azok hatását, az elszenvedett hátrányok pénzzel való kiegyenlítésének lehetőségét vizsgálva kellett meghatározni a nem vagyoni kártérítés mértékét.

A bíróság az e körbe eső részletes bizonyítást lefolytatta és a jogerős ítélettel megállapított összeg a bizonyítékok Pp. 206. §-

ának (1) bekezdése szerinti mérlegelésén alapuló helyes tényállás következménye. Az egészségkárosodás miatt bekövetkezett hátrány ellensúlyozására a jogerős ítéletben mérlegeléssel megállapított nem vagyoni kártérítés összege arányban áll a felperes által elszenvedett hátránnyal, amelynél figyelembe vette a felperes életkorát a baleset idején és azokat a hátrányokat, amelyek a baleset következményeivel összefüggésben alakultak ki. Helyesen hivatkozott a jogerős ítélet arra, hogy a nem vagyoni kártérítés megállapításánál figyelemmel kell lenni a bírói gyakorlatra, a más, összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott döntésekre is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezeket a más döntéseket automatikusan kell alapul venni, mert éppen a felperes által hivatkozott egyéni körülmények és az egészségkárosodásból származó egyedi hátrányok különbsége az, ami alapot ad az eltérő mértékű nem vagyoni kártérítés megállapítására.

Az adott esetben igazságügyi orvosszakértői véleménnyel is alátámasztott tény, hogy a baleset bekövetkeztével a felperesnek sérültek a testi épséghez és egészséghez fűződő személyhez fűződő jogai és az ebből származó hátrányos következmények teremtik meg a nem vagyoni kártérítés alapját, és mértékét.

A Legfelsőbb Bíróság következetes gyakorlata szerint az ítélet megalapozatlansága, a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltak megsértése akkor állapítható meg, ha a bíróság a tényállást kellően nem tárta fel, illetőleg a bizonyítékokat okszerűtlenül értékelte, vagy a megállapított tényállás iratellenes megállapításokat, logikai ellentmondásokat tartalmaz. Az adott esetben ezek egyike sem állapítható meg. A bíróság a tényállást a felperes személyes előadása, a tanúvallomások és az orvosszakértői vélemény Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerinti értékelése alapján állapította meg, a bizonyítékértékelésben jogszabálysértés nincs, a bizonyítékok felülmérlegelésére pedig a felülvizsgálati eljárásában nincs lehetőség. A másodfokú ítélet kellően megindokolta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kár összegét miért szállította le, ezzel az elsőfokú eljárásban beszerzett bizonyítékokat értékelte és ennek eredményeként jutott eltérő jogi következtetésre. Helyesen hivatkozik az alperes az ellenkérelmében arra, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése alapján mérlegelheti és ennek alapján eltérő következtetésre is juthat, mint ahogy az adott esetben történt.

A felperes által érvényesített kártérítési igény tárgyi illetékfeljegyzési jog kedvezményével jár, tévesen hivatkozik a felperes a per tárgyi költségmentességére. A felperes nem a bűncselekményt elkövető károkozóval szemben érvényesítette a balesetből eredő követelését, hanem biztosítási jogviszonnyal kapcsolatos helytállási kötelezettség alapján perelt az alperessel szemben ezért nem hivatkozhat arra, hogy a kárát bűncselekmény okozta [6/1986. (VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés h) pontja,

1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés b) pontja]. Ezért a jogerős ítéletnek az illetékfizetésről szóló rendelkezése nem jogszabálysértő.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéknek a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a 14. §-a alapján az állam részére való megtérítésére.

Budapest, 2010. december 22.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő